

Kódexek és töredékek Magyarországon

A Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartása (MKDNY) pilot-programja (2021–2022)

Monok István megosztja dilemmáját legfrissebb könyvtárszakmai alapvetésében: „Induljunk ki annak a kérdésnek a megválaszolásából, hogy miért kell egyáltalán nyilvántartani a muzeális könyvtári dokumentumokat?”¹ A többféle nézőpont – a könyvgyűjtőé, a könyvkereskedőé, a könyvtárosé – közül értelemszerűen a közgyűjteményekével tudunk azonosulni.

Ahogy Monok fogalmaz, a könyvtár egyszerűen európai örökség, s ennek megfelelően egy adott kollekciónak egyidejűleg lehet horvát–lengyel–német–magyar (Dudith András) vagy szlovák–cseh–osztrák–magyar (Czobor Imre) kulturális örökség része. Visszafordítva a proveniencia-kutatás teljesen helyénvaló, ám egymástól eltérő kulturális közegben értelmezett szerepét: Thuróczy János brünni és augsburgi kiadású krónikájának Oroszországban őrzött példányai – még ha ez kevésbé domborodik ki egy-egy moszkvai vagy szentpétervári prezentációban – bizony a lengyel (Wrocław), a német (Lipcse) és a magyar (Budapest) könyvműveltség része is, a jól ismert történelmi okok miatt. Ennek megfelelően az MKDNY (bár jogilag a mai országhatáron belül terjed csak a szakmai feladata) adatbázisából leszűrt könyvtörténeti megállapítások csonka, torz eredményeket tükröznének leginkább a kora újkori könyvműveltség (s az ettől elválaszthatatlan intézménytörténet) tekintetében. Ebből egyenesen következik, hogy a munka későbbi szakaszaiban mindenképpen egymást erősítő munkát kell folytatni a MOKKA-R régi könyves, részben határon túli szakmai közösségével is. A modern magyar *Minerva* – a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisa – rendre felsorolja a hazai könyvtárakat, így megismerhetjük a nyilvántartott alapadatokat, a szolgáltatást, az informatikai háttérrel, a gyűjteményre, a munkatársakra, a rendezvényekre és a szolgáltatásokra vonatkozó legfrissebb információkat, amelyeket összevethetünk az előző évekkal. Érdekes kutatási téma lenne az egy évszázaddal ezelőtti *Minerva*-adatokat² a jelenlegiekkel összevetni (még ha ezt a mai országra vonatkozóan tudjuk csak megtenni), hiszen a régi és az új felmérés bizonyára izgalmas számokkal, művelődéstörténeti, valamint olvasásszociológiai

¹ Monok István: Könyvtári (?) problémák. Budapest, MTA Könyvtár és Információs Központ. 2020. (A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei, 41), 75. p.

² Magyar *Minerva*: Amagyarországi múzeumok és könyvtárak czimkönyve. Közrebocsátja a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége. Budapest, Athenaeum. 1900–1932.

tanulásokkal is szolgálhatna. Nem lenne haszontalan feladat elkészíteni a hiányzó (megszűnt, erőszakkal feloszlatott, elpusztított, beolvasztott) könyvtárak Minervadatbázisát is, s ezeket az adatokat integrálni a szegedi olvassmány- és könyvtörténeti kutatásokkal, kiegészülve a MOKKA-R és az MKDNY adatbázisaival.³

Csak egy jellemző példa. 1904-ben a kis árpádkori település, a Zagyva folyó völgyében fekvő Heves megyei Apc közel négyszáz kötetes, 1893-ban alapított népiskolai könyvtárral rendelkezett. Az állományt könyvszekrényben helyezték el, volt katalógusa, s minden kedden és szombaton délután 4 és 5 óra között az olvasók rendelkezésére állt. Ebben az évben majdnem háromszáz fő közel ezer könyvet (nyilván a népszerűbbeket többször) kölcsönzött ki és – remélhetőleg – olvasott el. Révfy János tanító kezelte a bibliotékát, melynek gyarapítására évi 10 koronát kapott. Apc lakosainak száma alig változott az évszázad alatt, 2 200-ról 2 400-ra nőtt. Valójában most is egy könyvtáros gondozza az állományt (2 fő 4–4 órában), ám egy könyvszekrény helyett 110 négyzetméteren foglal helyet a közel kilencezer kötet. Állománygyarapításra évi 70 000 forintot tudtak fordítani. És hasonló arányt láthatunk a könyvtárhasználatban is, míg 1904-ben 295 fő kölcsönzött a faluban, addig 370-en iratkoztak be 2016-ban. Ha az osztrák-magyar korona és a magyar forint színaranyhoz (3 280 K – 16 millió Ft) viszonyított értékét nézzük, akkor a jó száz évvel ezelőtti 10 korona gyarapításra szánt pénz valamivel több mint kétharmada (48 000 Ft) a mostaninak, bár a könyvtár állománya időközben húszszorosa lett.⁴

Természetesen azóta sok könyvtár megszűnt, átalakult, beolvadt egy másik intézménybe. Most arra a kérdésre keressük a választ, hogy hol őriznek – a jogszabály⁵ által meghatározott – muzeális könyvtári dokumentumokat. A minden szempontból kielégítő válaszhoz kétéves kutatásra volt szükségünk.⁶ Ez alapján elmondhatjuk, hogy megközelítően 300 gyűjteményben őrizhetnek régi könyveket (az egyszerűség kedvéért minden muzeális könyvtári dokumentumot így nevezek), amelyek között találhatunk felső- és középoktatási, egyházi, alapítványi, városi, múzeumi és levéltári intézményt is. Ám ide számíthatjuk az olyan különleges felfedezéseket is, amikor a kutatók egy-egy kisebb közösség értékes

³ Ugyanerre jutott Monok István is legfrissebb összegzésében. Monok, *i. m.*, 77. p. „de facto mégis a MOKKA R és MOKKA MS rendszert kell építeni. Itt kell összegyűjteni azokat az adatokat is, amelyek bármely katalógusban/adatbázisban előforduló hungaricumot dokumentálnak. Olyan gyűjteményekről is, amelyek ma már nem léteznek, amelyekről biztosan tudjuk, hogy elégték, megsemmisültek. Mert egy kulturális közösségnek a tudományos és kulturális horizontját dokumentálják.” Monok felvetésére részletes reakciót lásd Farkas Gábor Farkas: Könyvtári (?) problémák. = Magyar Könyvszemle, 136. évf. 2020. 3. sz. 267–274. p. <https://doi.org/10.17167/mksz.2020.3.267-274>

⁴ Csak az összevetés kedvéért, ugyanekkor a hasonló méretű kolozsvári „elmegyógyászati kóroda” könyvtára – 255 kötettel – évi 300–400 koronát kapott.

⁵ A 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet.

⁶ Farkas Gábor Farkas: Régi könyvek irodája, megőrzés, nyilvántartás, szolgáltatás. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 29. évf. 2020. 1. sz., 15–19. p.

gyűjteményére hívják fel a szakma – és az MKDNY-iroda – figyelmét.⁷ Fontos kiemelni azt is, hogy mindenki számára egyértelművé vált az elmúlt időben: a törvény – nagyon helyesen – a gyűjtemények őrzőire bízta a meghatározást a fő kategóriákon (vagyis a kódexeken, a nyelvemlékeken, a kora újkori kéziratokon, az 1851 előtt megjelent hungarikumokon stb.) túl. Tehát egy 20. századi kézirat, fotó, grafikai-, illetve audiovizuális dokumentum ugyanolyan értékkel bírhat, mint egy 15. század végi nyelvemlék. (Gondoljunk csak egy József Attila autográfra, egy '30-as évekbeli filmplakátra, egy erdélyi fotósorozatra, Bartók–Kodály hangfelvételeire vagy egy '56-os filmrészletre.) Ráadásul keletkezhetnek olyan különleges helytörténeti kollekciónak is, mint például a keszthelyi Helikon-könyvtár Balaton-gyűjteménye, amely ott helyben válik megkerülhetetlen kincsé.

A 2020–2022 között zajló országos felmérés egyik fontos eredménye volt annak megállapítása, hogy melyek lehetnek a potenciálisan szóba jöhető régi könyveket őrző köz- és egyházi intézmények (könyvtárak, levéltárak, múzeumok). Jelenleg 372 olyan gyűjteményt találtunk a kutatás során, amelyről feltételeztük, hogy a törvényi kategóriába illeszthető. Közülük 80 intézmény nyilatkozott úgy, hogy nem őriznek muzeális könyvtári dokumentumot. Ennek az információnak a rögzítésével párhuzamosan frissítettük a könyvtárra vonatkozó alapadatokat (cím, elérhetőségek, kontaktszemélyek). Ez azért volt fontos, mert bár jelenleg nincs az állományukban könyvritkaság, de ha ez szerencsés módon változik (vásárlás, adomány, letét), akkor azt bejelentik az Irodának. Tanulságos, ha végignézzük a teljes listát: akadnak rajta felsőoktatási intézmények, városi és iskolai könyvtárak, szakmúzeumok, levéltárak, valamint kutatóközpontok. Úgy tűnik, hogy a kutatási módszer hasznos volt, hiszen a vizsgált lehetséges jelöltek mindössze 20%-a nem őriz – jelenleg – régi könyvet, közel 70%-a viszont igen, a maradék 10% esetében pedig várjuk a visszajelzéseket.⁸ Összegzésképpen megállapíthatjuk, hogy nem minden múzeum, levéltár és szakkönyvtár őriz a törvényi kategóriában meghatározott régi könyveket, még ha joggal gyanakodhattunk is volna erre.

Izgalmas kérdéseket vet fel ugyanakkor a már beérkezett adatok összegzése és elemzése.

A földrajzi megoszlás kiválóan bemutatja Budapest már-már nyomasztó fölényét (43%), ám érdemes kiemelni, hogy a muzeális gyűjtemények több mint

⁷ Kardos Ferenc: Könyvkincsek zalai falvak könyvtáraiban. = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 27. évf. 2018. 9. sz. 27–36. p.; Monok István: A könyv és az olvasás Zalamerenyén 1746–1846. Budapest–Eger, Kossuth Kiadó – Eszterházy Károly Egyetem, 2021. De idetartozik az Operaház Emléktára is, amely egy szerencsésen végződő lopási ügy miatt került a figyelmünkbe. <https://www.origo.hu/kultura/20200501-okovacs-szerint-az-opera-136-level-visz-major-avagy-az-operallopott-konyveiro.html>. (2021. szeptember 8.)

⁸ Három tucat (36) intézménytől várjuk még az adatokat (2021. augusztus 31.), melyek módosíthatják majd az arányokat.

fele (57%) azért még mindig vidéken található. Ez egyben kijelöli a későbbi rendszerszintű együttműködés kereteit és a feladatok ütemezését is. Azzal sem árulunk el újdonságot, hogy a felsőoktatási és püspöki-érseki központok szerepe megkerülhetetlen, közel egyharmada (30%) az összesnek. Dunántúl (beleértve Pest megyét) és a többi régió (Alföld, Észak-Magyarország) nagyjából fele-fele (28–29%) arányban osztoznak.

A legfontosabb könyvtárszakmai ügyek tekintetében nem rossz a helyzet: mindenhol kiemelkedően fontos az állományvédelem, van leltár, online vagy offline szolgáltatás, folyik a katalogizálás és ahol lehet, a digitalizálás. A muzeális dokumentumokat feltáró kollégák nagy számban (70%) integrált könyvtári rendszerben dolgoznak, a maradék (30%) a cédulát, a Wordöt és nem részletezett „egyéb” formátumot részesíti előnyben. A második legjelentősebb nyilvántartás az Excel-táblázat (7%). Ez alapján nagyjából 20% azon gyűjtemények száma, ahol a bejelentéséhez mindenképpen az MKDNY-adatbázis e célra kialakított űrlapjának használatát fogjuk javasolni (vagy ahol igénylik, elvégezzük a feltárást). Ez nem lesz könnyű feladat, mert a felmérés alapján közel *100 000 rekordot* jelent, s többségükben – igen értékes – egyházi gyűjteményt érint. Ezt azért fontos leszögezni, mert a feladatok ütemezését ennek alapján kell megoldani, akár párhuzamosan végezve a különböző típusú (feldolgozás, adatmigráció és űrlapbevitel) munkákat.

Elgondolkoztató adat, hogy a gyűjtemények majdnem 55%-ának nincs online katalógusa, vagyis az adatmigráció ennek megfelelően kiemelt fontosságú lesz. Nevezetesen: a leíró könyvészeti- és példányadatok csak az MKDNY-adatbázisban érhetőek majd el. Főleg, ha megemlítjük, hogy ez több mint *150 000* régi könyvet takar. Arra a kérdésre, hogy van-e megfelelő eszköze (adatbázis-építésre, digitalizálásra) a gyűjtemény kezelőjének, a válasz túlnyomórészt igen volt (70%). De ez mégsem magas szám 2021-ben, hiszen több mint 70 muzeális könyvtári dokumentumot őrző intézmény nem rendelkezik ilyen – mondjuk ki – alapvető eszközzel. A beérkező számok alapján ez is hatalmas mennyiséget érint, 140 000-nél is több dokumentumot. Ráadásul itt a legértékesebb gyűjteményrészeknél is magas számokat találunk: közel *200* ősnymtatványt, több mint *3 000* antikvát és majdnem *7 000* régi magyar könyvet takar. Tehát itt mindenképpen elkerülhetetlen informatikai fejlesztés és beruházás vár a fenntartóra. Ebben az esetben is szívesen vállal szaktanácsadást, közvetítést és segítséget (például a pályázatírásban) az OSZK szakembergárdája. Nagyon fontos kiemelni, hogy a muzeális könyvtári dokumentumokat őrző gyűjtemények mindössze 28%-a rendelkezik a digitalizáláshoz szükséges eszközökkel, így a hosszútávú tervezésben – *Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia*⁹ – komoly

⁹ Az 1404/2017. (VI. 28.) Kormányhatározat a Digitális Nemzet Fejlesztési Program megvalósítása során elkészült Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégiáról. Lásd még: <https://www.oszk.hu/kds-k> (2021. szeptember 08.)

hangsúlyt kell kapnia annak, hogy a közel 200 gyűjtemény negyedmilliót is meghaladó értékes anyaga (köztük 75 kódex, több mint 700 ősnymtatvány, 6 000 antikva, majdnem 12 000 régi magyar könyv, hogy csak az értékesebbeket említsem) is digitális megőrzésre kerülhessen. Itt érdemes megemlíteni a tervezett *Állományvédelmi Központot* is, hiszen erről az óriási mennyiségről – az írott és nyomtatott kultúránk legjaváról – állapotfelmérés, illetve állományvédelmi javaslat kell készüljön, amelyet összhangba kell hozni a vele szorosan összefüggő digitalizálással.

Említésre méltónak tartom, hogy a gyűjtemények 60%-ában dolgoznak szakirányú végzettséggel (ide nemcsak a könyvtáros, régi könyves speciális képzéssel rendelkezőket számítottuk be, hanem a bölcsész diplomával és/vagy tudományos fokozattal rendelkezőket is). Viszont a munkatársak 40%-a nem rendelkezik ilyen végzettséggel, s az általuk gondozott gyűjtemény nemcsak nagyságát tekintve – több mint 50 000 kötet – jelentős, hanem minőségére nézve is (több mint 200 ősnymtatvány, 3 500 antikva és 1 200 régi magyar könyv). Ezt kívánja némiképpen orvosolni az OSZK a 2020 telén és 2021 tavaszán¹⁰ sorra került/kerülő régi könyves OKJ-képzése. Ide kapcsolódik az országos felmérés azon kérdése, miszerint van-e a gyűjteménynek külön kezelője. Elmondhatjuk itt is, hogy a saját kezelővel rendelkező gyűjtemények munkatársai rendelkeznek szakmai tapasztalattal és tudással (60%), ahol viszont ezt nem tudják biztosítani, ott más feladatot is ellátó kolléga végzi el a munkát.

Rátérve a formai és időbeli megoszlásra, ugyancsak levonhatnánk pár következtetést, ám most csak a tervezett *pilot-programot* vesszük alaposabb elemzés alá. Az elvégzett munka – a kódexek és a töredékek adatmigrációja – után könnyebb lesz megtervezni a többi (nyomtatványokra, kora újkori kéziratokra vonatkozó) munkafázisokat.

A legrégebb állomány a kódexek, melyekből több mint 1 500 kötetet őriznek Magyarországon 30 intézményben. Ennek közel fele (47%) a nemzeti könyvtárban van, de jelentős (három számjegyű) kollekcója van az Akadémiának és az ELTE-nek is. Komoly gyűjtemény található még Kalocsán, Esztergomban, Sopronban, Debrecenben, Egerben, Vácott és a Rabbiképzőben. Tíz fölötti száma a kódexeknek a budai ferences, a pannonhalmi, a győri és a szombathelyi egyházi bibliotékákban. Öt gyűjtemény nem rendelkezik integrált könyvtári rendszerrel, ami összesen 78 kódex láthatóságát érinti. Tehát ezeket úrlapos bevittel, feltehetően külső segítséggel kell majd az adatbázisba vennünk. A kódexgyűjtemények harmada (10) Budapesten található, ezekben van közel 77%-a (1 158) a teljes összes állománynak, így ez kerül a legelső helyre az adatmigrációban. Utána következne a teljes dunántúli régió (a Pest megyei Váccal), ami 13%-a (189)

¹⁰ A 2020 tavaszán kirobbant járvány miatt meghozott biztonsági intézkedések miatt 2022 májusára csúszott át a kurzus gyakorlati része.

az egésznek. Észak- és Dél-Magyarországon a kódexek 10%-a (148) található, ám ezek közül kiemelkedő a kalocsai, a debreceni és az egri gyűjtemény.

E témához kapcsolódik a kódextöredékek gyűjteménye, mely a *Fragmenta codicum* kutatócsoport eddig megjelent kiadványai¹¹ szerint közel 2 500 lefejtett fragmentumot jelent. Az ELTE Egyetemi Könyvtár (300), a Központi Papnevelő Intézet (246), a soproni (evangélikus líceum, levéltár: 406), a győri (egyház-megyei könyvtár: 173) és az esztergomi intézmények (Simor, Főszékesegyház, Helischer Városi Könyvtár, Hittudományi Főiskola, ferences gimnázium: 155) kollekcioit feltáró katalógusok adatai szintén feldolgozásra kerülnek űrlapos megoldással az adatbázisban. Ebbe még nem számoltuk bele a kisebb (főleg egyházi) gyűjteményekben lefejtett vagy különböző módon bekerült darabokat, illetve a nemzeti könyvtár töredékeit (600). A lefejtett és azonosított töredékek jelentős része önálló jelzettel rendelkezik.

Érdeemes lenne megfontolni, hogy a még nem publikált (kódexekre és töredékekre vonatkozó) kutatási eredmények miatt *csak a legszükségesebb* – azonosításhoz elengedhetetlen – adatok legyenek mindenki számára elérhetők az adatbázisban.

Végezetül megállapítható, hogy az országos felmérés adatai kijelölik a következő évtized munkájának irányát. A legfrissebb számítások alapján Magyarországon az összes törvényi kategóriában (I–IX.) megközelítően 12 000 000 muzeális könyvtári egységet őriznek közel 300 közgyűjteményben (levéltárban, múzeumban és könyvtárban). A már fent említett kódexek, kéziratok és nyomtatványok ebből nagyjából 3 000 000 egységet takarnak (fő törvényi kategória: I–V.). A kódexek mellett a legfontosabb feladat most a nyomtatványok (könyvek kategória: III–V.) könyvészeti- és példányadatainak az MKDNY felületén történő megjelenítése, ami jóval több mint 1 000 000 kötetet jelent.¹²

A régi könyvek többrétegű – bizonyos tekintetben virtuális – rendszere olyan szolgáltatási lehetőséget fog nyújtani a felhasználóknak a közeljövőben, ahol a könyvtári feladatokat, az ezeket biztosító jogi (Kulturális Javak Bizottsága) és technikai (állományvédelem és a hozzá szorosan kapcsolódó digitalizálás) eljárások hátterét, illetve a továbbképzést és a szakmai eszmecserét, valamint a folyamatosan kapcsolatban álló, de egymástól elkülönülve is működő

¹¹ Erre lásd részletesebben: http://www.fragmenta.oszk.hu/fragm_hu_publikaciok.htm (2022. június 20.)

¹² Az előadásokat (2021. augusztus 26.) követő vitában elhangzott egy jogos kérdés és kritika arra vonatkozóan, hogy az mkdny.oszk.hu honlapján nem szerepel az a figyelmeztetés, miszerint a még tesztüzemben működő adatbázis jóval kevesebb rekordot tartalmaz, mint az eredeti (szegedi) Eruditio. Ennek hátterében egy szakmai és vezetői döntés előkészítése áll, az, hogy hogyan történjen az adatmigráció a készülő Országos Könyvtári Platformba, mi legyen a MOKKA (és ezen belül a MOKKA-R) rekordokkal, az űrlapos bevittelé és az MKDNY-iroda rendszerszintű működésével. Remélem, minél hamarabb megtörténik a honlap és az adatbázis 2020 eleje óta várt frissítése, az adatok migrálása és javítása is.

adatbázisokat (Országos Könyvtári Platform, Magyar Nemzeti Bibliográfia [MNB], MKDNY, MOKKA-R) együtt kezeli. Így válik lehetővé például, hogy a közgyűjteményekből lopott műtárgyak esetében gyorsan reagáljunk, hiszen a nyilvántartásban szereplő adatok megkönnyítik a nyomozóhatóságok munkáját és felgyorsítják az eljárást. Régi adósság egy jól kereshető, a teljesség felé mutató elektronikus MNB, ahol az 1473-tól nyomtatott hungarikumok bibliográfiai leírása (első körben a Régi Magyarországi Nyomtatványok 1700-ig) lenne összekötve az MKDNY nyilvántartásával és a különböző digitális szolgáltatásokkal.¹³ Fontosnak érezzük a szakmai továbbképzést (nemcsak a régi könyveket feltáró könyvtárosoknak, hanem az állományvédelemmel és digitalizálással foglalkozó kollégáknak is), illetve a rendszeresen megtartandó workshopokat, ahol egy-egy téma fókuszba állításával (pl. proveniencia-kutatás, kódextöredékek, kötéstörténet) régi-új kutatási témák kerülhetnek ismét előtérbe. Ehhez kapcsolódna az állandó szakmai háttér és támogatás biztosítása, amely az értékbecsléstől a tanácsadáson át akár a pályázatok elkészítésében nyújtott segítségben is megnyilvánulna. Az előttünk álló feladat rengeteg, meg kell szerveznünk az adatmigrációt, az űrlapos feltöltéseket, validálni az adatokat, s ahol szükséges, lépni a magyar nemzeti bibliográfia online változatában, az állományvédelemben és a digitalizálásban. E három nélkül ugyanis keveset fog érni a Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartása.

Rezümé

A Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartó Iroda arra keresi a választ, hogy az írott és nyomtatott kultúránk megőrzését és a kapcsolódó tudományos kutatást, illetve a vele szorosan összefüggő közművelődési-ismeretterjesztő hagyományt miképpen tudjuk egy felületen, a különböző szakmai feladatokat összefogva szolgáltatni. A tanulmány röviden összegezi a lassan befejeződött országos felmérés legfontosabb eredményeit az állományra (ennek formai és időbeli eloszlására), a könyvtárra (alapadatokra, digitalizálásra, állományvédelemre) és a könyvtárosokra (végzettségre, szakértelemre) vonatkozóan. A módszertani problémák és megoldandó feladatok tesztelésére egy pilot-program keretében igyekeztünk megrajzolni a kutatás, az együttműködés és a szolgáltatás hármasságát. Erre a legjobb jelölt az időben és térben jól körbehatárolható, évszázados alap kutatásokkal megtámogatott, a magyar közintézményekben (könyvtárakban, levéltárakban, múzeumokban) őrzött kódexállomány tűnik. A program felvázolja több mint 1 500 kódex adatmigrációs tervét 30 intézményből.

¹³ Nem elégszer hangsúlyozott példa: *Chronica Hungarorum* (Régi Magyarországi Nyomtatványok 2.) bibliográfiai leírásába be lennének kötve nemcsak a hazai (OSZK, ELTE EK), hanem a külföldi (Szentpétervár, Krakkó, Lipcse, Prága, Bécs, Róma, Párizs, Princeton) példányok leírásai (ahol van) digitális másolataikkal, illetve az OSZK rekordja a nemzeti könyvtár mindenki számára hozzáférhető e-példányával.

Codices and Fragments in Hungary, the pilot program of the National Rare Books Registry (2021–2022)

The National Rare Books Registry is looking for the solution to preserve our written and printed culture. In addition related scientific research and cultural tradition will be displayed as well. The study briefly summarize the key findings of the slowly progressing national survey on the different collections of rare books, namely about the stocks (its formal and time dissolution), the libraries (basic data, digitization, preservation) and the librarians (education, skills). To test provision of tasks and to explore methodological problems we tried to create a triple system of research, collaboration and service in a pilot program. The best candidate for this pilot study could be the stock of codices kept in Hungarian public institutions (libraries, archives, museums) which can be well-defined in time, space and is supported by centuries of scientific research. The pilot program outlines data migration plans for more than 1,500 codes from 30 institutions.

FARKAS GÁBOR FARKAS
irodavezető

Országos Széchényi Könyvtár MKDNY-Iroda
ORCID: 0000-0003-4320-5869